

26/7/96 20137

מהפכה מתחילת ימינו לספרות

עמנו ונתנו

המחשבים

חרירת המחשב לתוך מוסדות לימוד החלה לפני מספר שנים. היום מצויים מחשבים ברוב בתי הספר ובחלק מגני הילדים.

המחשבים משמשים כלי עזר להוראה וגם מקצועי לימודים במערכת.

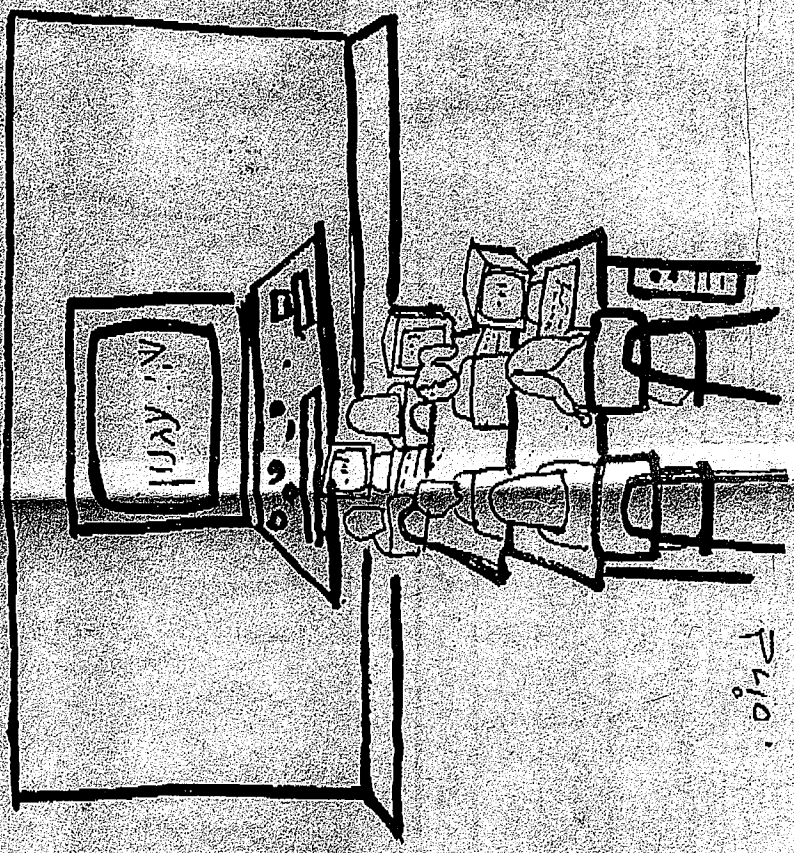
צעד נוסף בכיוון של הטמעת המחשב בתוכניות הלימודים ושיפור הרכי ההוראה באמצעותו מתחולל עכשיו בלימודי הספרות.

ש"י עצגון, מגדולי הסופרים היהודים בהורנו, יזכה לכבוד להיות הראשון שיצירתו מועברת למחשב והלמר בתוכנית לימוד ממוחשבת.

מאת לירון נגלר-כהן

פרופ' הלל וייס איש חזון המוכר היטב לקוראי 'הצפה' מרצה לספרות עברית באוניברסיטת 'בר אילן' ו'ענגוסיס' ידוע במסגרת עבודתו הוא עמל כבר כמה שנים על תכנית שעשויה אולי לשנות את פניה של מערכת הלימוד בארץ.

שבמצעותו אוכל ליישם את התאוריה. אומר פרופ' וייס, 'בערותו של צבי אילני נמצאה תוכנה מתאימה. פיקטו את הטקסט לפי עיקרון של צורה ותוכן, מה שמאפשר לנו לשפר את הבנתנו הקריאה. המחשב מאפשר קריאה מתחבת הכימית, שמשתנה - אפשרות בדיקתו של הטקסט מנהיגה לשונות - קרי חקר תופעות רדוקיות חובניות כמרגם חקר הסטרי, סוציולוגי, גאוגרפי וכדומה. ויכל בזמן

במחשב לכל הגילאים ומות השכלה חל מפרוספורים וכלו בעצמות. בידושאר הוא מתכנן להעלות על תקליטורים את ח"צ ביאליק, מנבלי וכד... את לימודי הספרות חייבים להחזיר לכיוון הקלאסיקה. אומר הפרופ', 'אני מתכנן לפנות לשר החינוך לשם קבלת סיוע ברמות השונות לביצוע פרויקט החייאתם המרובות של הקלאסיקנים שכן נגישות בלבד ללא התעניינות או צורה, שורה לפחות'.

ניתן לשיער כי לרעיונותיו המתקדים של הפרופ' וייס בנוגע למקצוע הספרות, במקצוע הקשור ישירות בנושאים רבים שאינם נחשבים לספרותיים כלל, יש שורש איתו באישיותו הרבנונית.

הפרופסור הלל וייס הניח במידה מסוימת, מצני 'איש הדינמס', שכן מלבד היותו מרצה, ידוע וחקר ספרות באוניברסיטת 'בר אילן', היותו של עורך דין, שסיים את הפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית. מעורבותו הפוליטית במתהולאומי ידוע גם היא ומצאת את כוונה בוגשת פינה בערוץ שבע ובתוכנית פובליציסטית לעיתון 'הצפה' לצד עיתונים נוסח 'דבר' ו'ל ידועות אחרונות'.

פוליטיקה, ספרות, משפטים, מחשבים - מרכיבים

אנו מתעמקים במתווה ונערים מאור לורכי הוראת הנשאר שכן סדיחכל גם אנתנו הדי מורים.

את מה שהוא פרופ' הלל וייס כידגם למפעל לאומי, צריך לבשל ולעבד לבתי-הספר. משימה לא קלה כשלעצמה. במיוחד כשמביאים מחשבוני את העובדה שמורכב בפרויקט ראשוני וחדשני כמותו לא נעשה עדיו בארץ. לא בתראת הספרות העברית, כדבר וייס. מה שמצריך גישה חדשה לא רק מצידה של מערכת החינוך, כי גם מצידו של המכללות.

המבשרות את מוריהעתידי.

המוריהעתידי ר"ר יפה בנימיני, אותה הוכיח הפרופ' וייס גם הוא שותפה לפריצת הדרך בעבודתה על הפאן הפוליטי. עיצוב צורה לחומרים אותם מסבכת האוניברסיטה. זה לה כבר שלושים שנה שייא מרצה וכיום היא עובדת במכללת בית-ברל. את המורל הלומד החדש היא מקבלת בורעות פתוחות.

אנו בעיצומה של מהפכה - מהדפוס אל הכלים האינטרנטיים, ישנו נקודות זכות רבות לטובת האמצעים האלקטרוניים כמו גם לטובת הדפוס שבשדר לרעת, להתקיים לצד המתשבים'.

הידיד יפה בנימיני הוא צעד אחד קדימה, והיא

20137

מאת לירון נגלריכהן

פרופ' הלל וייס, איש חזון המורה היטב לקוראי "הצופה" מרצה לספרות עברית באוניברסיטת בר-אילן ו"ענגוניסט" ידוע במסגרת עבודתו הוא עמל כבר כמה שנים על הפניות שעושה אולי לשנות את פניה של מערכת החינוך בארץ.

במרכז הדברים עומדת "צורת החבה והדלק" של ש"י עגנון, אותה מכנה הפרופ' וייס - "צורה אגיטולוגית". זה שלוש שנים שוקד הפרופ' שמתח עם עמיתים נוספים מחלקות שונות בשדה האקדמי והחינוך על הערכתם של כל כתביו של ש"י עגנון וכן הפרשנות והחזקה הנגזרת להם - מלחשב מגוון הפרוייקט. הוא מר-עוזק הסקר ממגלות אורות, אך הרחוק חזית הנהיגה היעיון הוא פרופ' הלל וייס.

ציונותו של עגנון תופסת מקום חשוב במסגרת הוואת הספרות, ובת-הרספת התיכונים הן נחשבות כחומר-חובה לבגרות. עד כה נלמד מקצוע הספרות כמו מקצועות הומניים אחרים, כשיטה הלינארית. לאמור - התלמיד קרא את היצירה ונגיש גם מספר מאמרי-ביקורת אחת חייב שדורר-החינוך. התלמיד היה פאסיבי בלומרו המורה היציר, והתלמיד קיבל לפעמים גם הפני. כיום מדברים חוקרי הספרות ואמני הפרשנות במנותחים של שיטות לימוד עתידניות נוסח "קריאה מחיבתית ועבודה עצמית אל-מול המחשב".

כבר כשנות השמונים, הולך אוניברסיטת בר-אילן בפריזנט השלמה. פרופ' וייס מספר כי עוד במהלך כתיבת הדוקטורט שלו עמד על חשיבות הנשמתה של הגמרא למחשב, במסגרת לפרוך שאלות שונות. במקביל עלה הדעיון להשתמש בטכנולוגיה זו גם לסובת תחומי ידע אחרים.

בבר-אילן הקציב גדול מהאקדמיה למדעים, וחול בקולות מרעית של כל כתב עגנון, עבודה עליו ניצח פרופ' מירקין, איש האקדמיה ללשון, אך בנחוח הקורח של הפרופ' הלל וייס הולך מתגבש הפרוייקט החורף. שיהיה למעשה, כבר עומד על-יפי סיום.

לעניינו - הבנת צורתו של עגנון, אומר פרופ' וייס "צורת עגנון הנה אנטיקלופדיה לא רק בגוון של ריבוי האנפורמציה אלא גם בהיחיה העומדת מאחוריה. הלשון בה כותב עגנון היא הכי-שכבחת ומבטאת את השפה שהתחזקה משר הייתה הוורת. ציורו של עגנון ככלל, נשאת על גבה של הוורת שקומה לה כתבנית הספרותית כוללת היצירה חול מספרות המרדש והאגדה ועד לספרות חסידית הפשוטה. האתגר הוא לכסות ולהכניח את כל ממלך התכנים הקיימים ביצירה".

לאור הדברים האחרונים תיע הפרופ' וייס למסקנה מצויים אצל עגנון היא באמצעות המחשב.

ואולם איחור מדע יתנו כל באמצעות ינתן להכניח את הכתוב בצורה מוגבלת בלבד. הטכנולוגיה המתקדמת הביאה את צורת החומרים לשלב הנג של ינתוח טקסט ובי-שכבתי ממוחשב.

כדי לנתח טקסט מסוגו של עגנון היה עלי לכתוב תאוריה שלמה סביב אותו הטקסט, וחיפשתיו תוכנה תאוריה שלמה סביב אותו הטקסט, וחיפשתיו תוכנה

הוא וירינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש בפרופ' וייס, הוצה להחריף את הבנת-הניקרא והאוריינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש

עגנון את עיקר החשיבות שבו עגנון הממוחשב. לפי שנוטים לכתוב את הפרוייקט העניקה הוא פרופ' וייס בעבודה כי: "זהו החיפוש האישו שנעשה בין הספרות והידיות באמצעות המחשב".

למאור צירות נוספות בהן מופיעים מילה או ביטוי מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

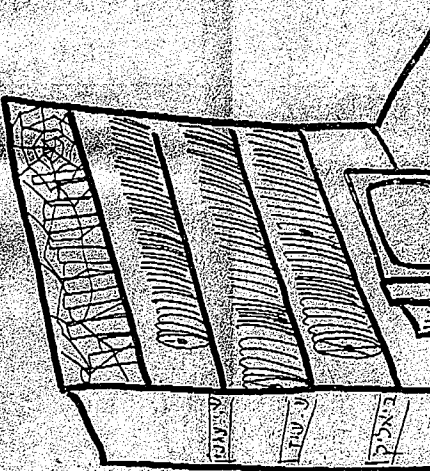
מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

הוא וירינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש בפרופ' וייס, הוצה להחריף את הבנת-הניקרא והאוריינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש

עגנון את עיקר החשיבות שבו עגנון הממוחשב. לפי שנוטים לכתוב את הפרוייקט העניקה הוא פרופ' וייס בעבודה כי: "זהו החיפוש האישו שנעשה בין הספרות והידיות באמצעות המחשב".

למאור צירות נוספות בהן מופיעים מילה או ביטוי מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

הוא וירינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש בפרופ' וייס, הוצה להחריף את הבנת-הניקרא והאוריינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש

עגנון את עיקר החשיבות שבו עגנון הממוחשב. לפי שנוטים לכתוב את הפרוייקט העניקה הוא פרופ' וייס בעבודה כי: "זהו החיפוש האישו שנעשה בין הספרות והידיות באמצעות המחשב".

למאור צירות נוספות בהן מופיעים מילה או ביטוי מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

הוא וירינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש בפרופ' וייס, הוצה להחריף את הבנת-הניקרא והאוריינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש

עגנון את עיקר החשיבות שבו עגנון הממוחשב. לפי שנוטים לכתוב את הפרוייקט העניקה הוא פרופ' וייס בעבודה כי: "זהו החיפוש האישו שנעשה בין הספרות והידיות באמצעות המחשב".

למאור צירות נוספות בהן מופיעים מילה או ביטוי מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

הוא וירינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש בפרופ' וייס, הוצה להחריף את הבנת-הניקרא והאוריינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש

עגנון את עיקר החשיבות שבו עגנון הממוחשב. לפי שנוטים לכתוב את הפרוייקט העניקה הוא פרופ' וייס בעבודה כי: "זהו החיפוש האישו שנעשה בין הספרות והידיות באמצעות המחשב".

למאור צירות נוספות בהן מופיעים מילה או ביטוי מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

הוא וירינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש בפרופ' וייס, הוצה להחריף את הבנת-הניקרא והאוריינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש

עגנון את עיקר החשיבות שבו עגנון הממוחשב. לפי שנוטים לכתוב את הפרוייקט העניקה הוא פרופ' וייס בעבודה כי: "זהו החיפוש האישו שנעשה בין הספרות והידיות באמצעות המחשב".

למאור צירות נוספות בהן מופיעים מילה או ביטוי מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

הוא וירינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש בפרופ' וייס, הוצה להחריף את הבנת-הניקרא והאוריינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש

עגנון את עיקר החשיבות שבו עגנון הממוחשב. לפי שנוטים לכתוב את הפרוייקט העניקה הוא פרופ' וייס בעבודה כי: "זהו החיפוש האישו שנעשה בין הספרות והידיות באמצעות המחשב".

למאור צירות נוספות בהן מופיעים מילה או ביטוי מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

הוא וירינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש בפרופ' וייס, הוצה להחריף את הבנת-הניקרא והאוריינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש

עגנון את עיקר החשיבות שבו עגנון הממוחשב. לפי שנוטים לכתוב את הפרוייקט העניקה הוא פרופ' וייס בעבודה כי: "זהו החיפוש האישו שנעשה בין הספרות והידיות באמצעות המחשב".

למאור צירות נוספות בהן מופיעים מילה או ביטוי מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

הוא וירינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש בפרופ' וייס, הוצה להחריף את הבנת-הניקרא והאוריינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש

עגנון את עיקר החשיבות שבו עגנון הממוחשב. לפי שנוטים לכתוב את הפרוייקט העניקה הוא פרופ' וייס בעבודה כי: "זהו החיפוש האישו שנעשה בין הספרות והידיות באמצעות המחשב".

למאור צירות נוספות בהן מופיעים מילה או ביטוי מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

הוא וירינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש בפרופ' וייס, הוצה להחריף את הבנת-הניקרא והאוריינות שניתנות להשגה באמצעות השימוש

עגנון את עיקר החשיבות שבו עגנון הממוחשב. לפי שנוטים לכתוב את הפרוייקט העניקה הוא פרופ' וייס בעבודה כי: "זהו החיפוש האישו שנעשה בין הספרות והידיות באמצעות המחשב".

למאור צירות נוספות בהן מופיעים מילה או ביטוי מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.

מסויים בהם השתמש עגנון. למותו לייח כי לרשותו של המתעניין ספריות-שונות ממוחשבת הכוללת את כל מאמרי הביקורת שכתבו על צירותיו של עגנון.